

**БІЛГОРОД-ДНІСТРОВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ, БУДІВНИЦТВА ТА
КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

Циклова комісія суспільно-гуманітарних дисциплін

ЗАТВЕРДЖЕНО

Заступник директора навчальної роботи

Марина ЗАЙЧЕНКО

08 _____ 2023 р.

СИЛАБУС ДИСЦИП

«Соціологія» І курс

Освітньо-професійний ступінь - фаховий

молодший бакалавр

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Освітньо-професійна програма

Фінанси, банківська справа та страхування

Рік навчання 1-й, семестр II

Форма навчання денна

Кількість кредитів ЄКТС-1,5

Мова викладання - українська

Викладач

Коріневська Алла Іванівна,

кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії»

Контактна інформація викладача:

e- mail

kohinevsjra998@ gmail.com

посилання на

курс в Google

Classroom

<https://classroom.google.com/c/Mzk3MDgwMikwMzEw7hl=ru&cic=n7jsmfl>

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

Цикловою комісією суспільно-гуманітарних дисциплін

Білгород-Дністровського фахового коледжу природокористування, будівництва та комп'ютерних технологій

Голова циклової комісії

Світлана ВАСІЛАШКО
(протокол №1 від 30.08. 2023 р.)

ПОГОДЖЕНО

Голова групи кадрового забезпечення освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування спеціаліст вищої категорії

Світлана КОСТЕНКО

« __ » __. 2023 р.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Предметом дисципліни «Соціологія» є вивчення сукупності основних теоретичних понять, за допомогою яких вчені описують реальні факти, пояснюють і практично вирішують соціальні проблеми, соціальні механізми функціонування і розвитку суспільства; вивчення соціальних спільнот та їх місця у системі соціальних зв'язків; особливості таких соціальних інститутів як культура, політика, родина, наука, освіта тощо.

Міждисциплінарні зв'язки: основи філософських знань, основи економічної теорії, основи правознавства, громадянська освіта, історія державотворення, історія: Україна і світ, історія України та культурологія, основи психології, етика бізнесу.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

I. Теоретична соціологія.

II. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії.

Метою викладання навчальної дисципліни «Соціологія» є:

- формування вільної особистості, яка визнає загальнолюдські та національні цінності й керується морально-етичними критеріями та почуттям відповідальності у власній поведінці;

- виховання поваги до людської гідності й дотримання прав людини, демократичних цінностей, верховенства права, справедливості, неупередженості, рівності;

- формування громадянської компетентності студентської молоді, що забезпечує її активну громадянську позицію, здатність відповідально реалізовувати свої права та обов'язки в конкретній ситуації, налагоджувати соціальне партнерство у розв'язанні суспільних проблем;

- виховання громадянської свідомості особистості, орієнтованої на демократичні пріоритети й злагоду в суспільстві, почуття приналежності до свого народу, спільних історичних, політичних і культурних цінностей своєї держави;

- виховання толерантності, інклюзії та поваги до культурного різноманіття, різних поглядів, релігій, звичаїв і культур, уміння знаходити порозуміння з іншими людьми задля досягнення суспільно значущих цілей;

- розвиток політичної, правової, економічної, соціальної, культурної, медійної грамотності школярів, гнучкості й адаптивності, комунікабельності, готовності до співробітництва, здатності розв'язувати конфлікти й запобігати дискримінації.

Основними **завданнями вивчення** дисципліни «Соціологія» є:

- забезпечення цілеспрямованої підготовки здобувачів освіти до функціонування у системі суспільних відносин поліваріантного світу, глобалізації, соціальної взаємодії та активної відповідальної участі в суспільній діяльності, а також:

- освоєння понятійного апарату даної науки;

- основних концептуальних підходів до вивчення суспільного життя;

- дослідження методології та методики соціологічного вивчення світу;

- формування соціологічної культури, соціологічного мислення;

- визначення шляхів раціонального управління людською поведінкою;

- вміння правильно розпорядитися владою;

- вирішення конфліктних ситуацій;
- запровадження реформ та інновацій;
- оцінка політичних пріоритетів тощо.

Теоретичні основи курсу складає сукупність філософських, психолого-педагогічних знань та практичних навичок і вмінь, необхідних для системного вивчення і вирішення суспільно-педагогічних проблем; методологічні принципи (гуманізація та демократизація навчально-виховного процесу; природовідповідність та свободовідповідність; системність; диференціація; міждисциплінарна інтеграція; наступність і безперервність; культуровідповідність; інтеркультурність), що є підґрунтям для конструювання змісту, вибору форм і методів навчання; сучасні філософські, психологопедагогічні й методичні підходи (особистісно орієнтований, діяльнісний, компетентнісний, культурологічний, системний, міжпредметний, контекстний).

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти повинні **знати** :

- загальну характеристику суспільства як цілісної системи та її складових елементів;
- предмет, структуру, функції, принципи, методи, основні категорії та закони соціології як науки;
- особливості становлення соціології як самостійної науки;
- структуру та зміст спеціальних соціологічних теорій;
- послідовність розробки програми соціологічного дослідження;
- основні методи збору, обробки, аналізу результатів соціологічного дослідження;
- шляхи реалізації результатів соціологічних досліджень і соціальних технологій у суспільній практиці;

вміти:

- пояснювати, оцінювати, узагальнювати знання про суспільство в контексті системного підходу з елементами структурно - функціонального аналізу;
- володіти основними соціологічними термінами, користуватися ними під час виступів на семінарах, в дискусіях, диспутах тощо;
- користуватися всіма доступними джерелами знань; самостійно добирати матеріал до реферату, доповіді, самостійної роботи;
- використовувати в роботі засоби масової комунікації, в т.ч. комп'ютерні джерела інформації;
- брати участь в організації та проведенні соціологічних опитувань;
- використовувати на практиці результати соціологічних досліджень при діагностуванні причин соціальних конфліктів в сім'ї, колективі, на виробництві;
- сприяти розв'язанню міжособистісних та трудових конфліктів, виконуючи роль медіатора.

Можливі обґрунтовані зміни у змісті програмного матеріалу і в розподілі годин у межах загального обсягу вносяться цикловою комісією з обговоренням на засіданні комісії і затверджуються заступником директора з навчальної роботи.

СТРУКТУРА КУРСУ

Вид заняття	Теми занять	Результати навчання	Завдання	Години	Оцінювання (бали)
Модуль 1. Охорона праці					
Лекція 1	Соціологія як наука	Розуміти поняття соціології як науки. Знати роль соціології при формуванні суспільної думки	Опрацювати теоретичний матеріал	2	3
Семінарське заняття №1	Соціологія як наука	Володіти навичками складання плану соціологічного дослідження	Скласти план соціологічного дослідження	2	10
Лекція 2	Суспільство як соціальна система	Знати визначення понять «соціальна система», «суспільство», суспільний договір»	Опрацювати теоретичний матеріал	2	3
Семінарське заняття №2	Суспільство як соціальна система	Вміти проводити аналіз процесів у суспільстві за допомогою результатів соціологічного дослідження	Розробити алгоритм аналізу суспільних явищ	2	10
Лекція 3	Соціальні відносини. Конфлікт як прояв соціальних відносин	Знати норми соціального етикету. Розуміти причини конфліктів і знати методи їх вирішення	Опрацювати теоретичний матеріал	2	3
Семінарське заняття №3	Соціальні відносини. Конфлікт як прояв соціальних відносин	Вміти вирішувати соціальні конфлікти	Скласти план попередження соціальних конфліктів	2	10
Лекція 4	Соціальні процеси	Знати види й характеристики соціальних процесів	Опрацювати теоретичний матеріал	2	3
Виконання модульної контрольної роботи 1					35
Всього модуль 1				14	100

Модуль 2. Безпека життєдіяльності

Лекція 5	Економічна соціологія. Соціологія менеджменту та праці	Знати показники й напрями покращення ефективності виробництва зерна	Опрацювати теоретичний матеріал	2	3
Семінарське заняття №4	Економічна соціологія. Соціологія менеджменту та праці	Навички з аналізу економічних явищ	Розробити план аналізу економічних явищ	2	10
Лекція 6	Політична соціологія. Соціологія права	Знати особливості соціології політичної сфери.	Опрацювати теоретичний матеріал	2	3
Семінарське заняття №7	Політична соціологія. Соціологія права	Вміти відрізнити політичну соціологію від соціологію права	Рекомендації щодо використання результатів політичної соціології	2	10
Лекція 7	Соціологія громадської думки	Знати методи соціології громадської думки	Опрацювати теоретичний матеріал	2	3
Семінарське заняття №7	Соціологія громадської думки	Навички з використання методів соціології громадської думки	Рекомендації щодо нейтралізації впливу політики на громадську думку	2	10
Лекція 8	Соціологія сім'ї. Гендерна соціологія	Знати особливості соціології сім'ї	Опрацювати теоретичний матеріал	2	3
Лекція 9	Соціологія гуманітарної сфери	Знати прийоми соціології гуманітарної сфери	Опрацювати теоретичний матеріал	2	3
Лекція 10	Методика організації соціологічних досліджень	Знати методика організації соціологічних досліджень	Опрацювати теоретичний матеріал	2	3
Семінарське заняття №7	Методика організації соціологічних досліджень	Вміти використовувати методи соціологічних досліджень	Скласти алгоритм проведення соціологічних досліджень	2	10
Виконання модульної контрольної роботи 2					45
Всього за модуль 2				20	100
Разом за модулі 1,2				34	100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перекладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перекладання модулів відбувається із дозволу викладача за наявності поважних причин.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів).
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (в он-лайн формі за погодженням із завідувачем відділення)

ПОРЯДОК ПЕРЕРАХУНКУ РЕЙТИНГОВИХ ПОКАЗНИКІВ НОРМОВАНОЇ 100-БАЛЬНОЇ ШКАЛИ ОЦІНЮВАННЯ В НАЦІОНАЛЬНУ ШКАЛУ ТА ШКАЛУ ЄКТС

Таблиця відповідності результатів контролю знань студентів із загальноосвітніх предметів за різними шкалами і критеріями оцінювання

За 12-бальною шкалою	За 4-бальною шкалою	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
				екзамен	залік
12-10	5 (відмінно)	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.	Високий (творчий)	Відмінно	Зараховано
9-8	4 (добре)	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	Добре	
7		Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.			
6-5	3 (задовільно)	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	Середній (репродуктивний)	Задовільно	
4		Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його			

		відтворює на репродуктивному рівні.			
3	2 (незадовільно) достатньо	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	Низький (рецептивно- продуктивний)	Незадовільно	Не зараховано
2		Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.			
1		Студент не володіє матеріалом			

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА:

Основна

1. Волович В.І. Соціологія: Підручник. К., 2019. 808 с.
2. Кузьменко Т.М. Соціологія: навчальний посібник. Х., 2019. 320 с.
3. Практикум з соціології: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти / За редакцією В.М. Пічі. – Львів: Новий Світ 2000, 2020. 368 с.
4. Толстов І. В., Даніл'ян В. О. Соціологія: Навч. посібник. Харків: УкрДУЗТ, 2018. 284 с.
5. Титаренко О. О. Соціологія: навчальний посібник. К., 2020. 210 с.

Додаткова

6. Коваліско Н.В. Основи соціальної стратифікації: Навчальний посібник. - Львів: «Магнолія 2006», 2009.
7. Кравченко А.И. Краткий социологический словарь. М.: Проспект, 2009.
8. Лукашевич М.П., Туленков М.В., Яковенко ЮЛ. Соціологія: основи загальної спеціальних та галузевих теорій: Підручник. К: Каравела, 2008.
9. Макеев С.О. Соціологія. Навчальний посібник.. К., 2003.
10. Осипова Н.П. Соціологія. Навчальний посібник. Юрінком, 2003.
11. Павличенко П.П., Литвиненко Д.А. Соціологія: Навч. Посібник. К., 2000.
12. Піча В.М. Соціологія. Загальний курс. - Новий світ, 2004.
13. Пилипенко В.Є., Вишняк О.І., Куценко О.Д. та ін. Спеціальні та галузеві соціології. К., 2004.
14. Сірий Є.В. Соціологія. Навчальний посібник. К., 2004.
15. Соціологія: Підручник / За загальною редакцією проф. В.П. Андрущенка. Харків, 1998.
16. Соціологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. В.Г. Городяненка. - К., 2003.
17. Черниш Н.И. Соціологія: Підручник за рейтингово-модульною системою навчання. К.: Знання, 2009.
18. Білоус В.С. Соціологія у визначеннях, поясненнях, схемах, таблицях. Навчальний посібник. КНЕУ, 2002.
19. Волович В.І., Андрущенко В.П. Соціологія: короткий енциклопедичний словник. К., 1999.
20. Піча В.М. Соціологія: терміни, поняття, персоналії. Словник-довідник. Новий світ, 2003.

21. Практикум з соціології. Посібник. Колектив авторів. Новий світ, 2004. 22 с.
Соціологія: короткий енциклопедичний словник. Укладач В.І. Волович та ін.
К., 1998.

Інформаційні ресурси

Інтернет-ресурси

Бібліотека. Факультет соціології. URL: <https://sociology.knu.ua> > library

Інститут соціології <http://i-soc.com.ua>

Фахові видання | Інститут соціології НАН України <http://i-soc.com.ua> > ua >
edition

Книги та підручники | Інститут соціології НАН України <http://i-soc.com.ua> > ua
>

edition > books

Академія: нові горизонти. Навчальні підручники, посібники. [https://academia-
ps.com.ua/page/about](https://academia-ps.com.ua/page/about)

Бібліотека коледжу